

22.01.2019

141/08.00.00.03/2018

Helsingin kaupunki
Kaupunginhallitus

Viite

Helsingin kaupungin lausuntopyyntö Raide-Jokerin varikon hankesuunnitelmasta

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE -KUNTAYHTYMÄN LAUSUNTO RAIDE-JOKERIN VARIKON HANKESUUNNITELMASTA

Raide-Jokeri on Helsingin Itäkeskuksen ja Espoon Keilaniemen välille suunniteltu pikaraitiotielinja. Raide-Jokerille on suunniteltu varikko Helsingin Roihupeltoon sekä varikkovaraus Espoon Laajalahteen. HSL:n hallitus on kokouksessaan 3.5.2016 § 57 lausunut Raide-Jokerin hankesuunnitelmasta. Lausunnossa HSL on todennut, että HSL pitää Raide-Jokeria tärkeänä hankkeena, jolla vastataan Helsingin seudun kasvun liikennejärjestelmää kohtaan aiheuttamaan paineeseen. Hanke lisää seudun poikittaisen joukkoliikenteen kapasiteettia ja parantaa matka-aikojen ennustettavuutta. Raideliikenteen verkon laajentuminen mahdollistaa seudun ydinalueiden tiivistämisen asuin- ja palvelurakentamisella. HSL:n lausunnossaan 3.5.2016 § 57 esittämät kannat pätevät edelleen.

HSL:n hallitus on kokouksessaan 17.4.2018 § 51 lausunut raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelmasta. Lausunnossa HSL on todennut pikaraitiotievarikoiden osalta, että nykyiset varikot eivät kaluston pituuden vuoksi sovellu pikaraitiokaluston varikoiksi. Raide-Jokerin ja Kruunusiltojen varikoiden kautta on tarkoituksenmukaista hoitaa Raide-Jokerin ja Kruunusiltojen raitioliikenteen vaunujen säilytystarve kokonaisuudessaan. Raide-Jokerin varikolla ei ole tarkoitus tehdä kaikkia raskaampia korjaustoimenpiteitä, vaan nämä on tarkoitus tehdä HKL:n muilla varikoilla, joissa on soveltuvat tilat ja välineet niitä varten. HSL:n näkemyksen mukaan raskaan huollon vaatimia tiloja ei ole tarkoituksenmukaista kahdentaa, mutta tilojen käyttö tulee organisoida kilpailuneutraalilla tavalla, joka mahdollistaa myös muiden operaattoreiden tasapuolisen toimimisen varikolla. HSL:n lausunnossaan 17.4.2018 § 51 esittämät kannat pätevät edelleen.

Raide-Jokerin suunnittelu on perustunut sen omaan varikkoon. Mikäli varikkoa ei toteuteta, ei tehokas liikennöinti ole käytännössä mahdollista, koska vaunujen kunnossapito muilla raitiotievarikoilla ei ole tarkoituksenmukaista kaluston pituuden vuoksi. Raitiovaunut tarvitsevat paikan säilytykselle, pesulle sekä huolto- ja kunnostustoimenpiteille.

22.01.2019

141/08.00.00.03/2018

Tämänhetkisten suunnitelmien mukaan raideyhteyttä Raide-Jokerin ja kantakaupungin rataverkoston välillä ei ole toteutettu vielä silloin kun Raide-Jokeri aloittaa liikennöintinsä. Suunniteltujen, tai jo olemassa olevien, kantakaupungin raitiotieverkon varikkojen käyttö Raide-Jokerin vaunuille ei ole realistista tämän yhteyden puuttuessa. Raide-Jokerin liikennöintikustannukset tulisivat myös kasvamaan merkittävästi, mikäli sen vaunujen säilytys tapahtuisi jossain muualla, kuin sen reitin varrella.

Roihupeltoon sijoitettava varikko on sijainniltaan erinomainen ja tarjoaa hyvät edellytykset Raide-Jokerin liikennöinnille. Siirtoajot varikolta toiselle päätepysäkille ovat lyhyitä ja täten kustannuksiltaan pieniä. Pitkällä linjalla, jonka ruuhka-ajan kalustositouma on suuri, siirtoajoja tapahtuu vuorokauden aikana paljon, joten pitkät siirtoajot kustannuksien nousun lisäksi aiheuttavat haittaa liikennöintiin tyhjiä vaunujen liikkeessä linjaliikenteessä olevien vaunujen seassa. Ainoan varikon sijainti pitkän linjan reitin toisessa päässä johtaa pitkiin siirtoajoihin reitin toiseen päähän, jos ja kun liikenne halutaan käynnistää molemmilta päätepysäkeiltä suunnilleen samoihin vuorokaudenaikoihin. Myöhään päättyvässä ja aikaisin aloittavassa liikenteessä, kuten Raide-Jokerille on suunniteltu, pitkät siirtoajot johtavat myös lyhyempään radan kunnossapitoikkunaan öisin. Pikaraitoliikenteen kasvaessa varikkovaraus myös Raide-Jokerin länsipäässä on syytä säilyttää.

Oma varikko mahdollistaa Raide-Jokerin liikenteen järjestämisen kilpailuneutraalilla tavalla. HSL ei ole vielä tehnyt päätöstä Raide-Jokerin liikenteen järjestämistavasta ja mahdollisesta operoinnin kilpailuttamisesta. Kaluston kunnossapito ei ensimmäisellä sopimuskaudella kuulu mahdolliseen kilpailutettavaan sopimuskokonaisuuteen, koska kalusto ja kunnossapito on hankittu yhtenä kokonaisuutena kaluston valmistajalta Transtechiltä. Mahdollisesti kilpailutettavaan ensimmäiseen sopimuskokonaisuuteen kuitenkin kuuluvat varikolla tehtävä päivittäishuolto ja siivous.

HSL haluaa korostaa, että Raide-Jokerin varikon suunnitteluratkaisujen tulee tukea kilpailutettua liikennettä ja kunnossapitoa myös pitkällä aikajänteellä. Käytännössä tämä tarkoittaa, että varikon tilojen on oltava riittävällä tavalla eriyttävissä eri toimijoiden kesken. Näitä tiloja ovat mm. sosiaali- ja taukotilat, työnjohdon tilat, siivouksen tilat sekä vuorokausi- ja raskashuoltojen tilat. HSL:n näkemyksen mukaan nyt suunnitellut varikon tilaratkaisut mahdollistavat varikon toimintojen eriyttämisen eri toimijoille monitoimijaympäristössä. Roihupellon varikon tilojen esitetyt laajenemisvaraukset mahdollistavat myös liikenteen kehittämisen tulevaisuudessa.

HKL on järjestänyt vaunukaluston huollon ensimmäisellä sopimuskaudella kaluston toimittajan Transtechin kanssa ja varikon tilaratkaisuja on suunniteltu kaluston kunnossapitäjän lähtökohdista. HSL:n näkemyksen mukaan huoltopaikojen eriyttäminen mahdollistaa myös kunnossapidon kilpailutuksen ensimmäisen sopimuskauden jälkeen. Kaikkein raskaimmat kunnossapito- ja

22.01.2019

141/08.00.00.03/2018

korjaustoimet on tarkoitus tehdä HKL:n muilla varikoilla. HSL:n näkemyksen mukaan kaikkia raskaan huollon vaatimia tiloja ei ole tarkoituksenmukaista kahdentaa, mutta myös HKL:n muiden varikoiden tilojen käyttö tulee organisoida kilpailuneutraalilla tavalla, joka mahdollistaa muiden operaattoreiden tasapuolisen toimimisen varikolla.

Hankesuunnitelmassa on varauduttu vaunukaluston pidentämiseen 44 metriä pitkiin vaunuihin. HSL on käyttänyt pikaraitioteiden suunnitteluperiaatteena 35 ja 45 metrisiä vaunuja. Raide-Jokerin varikon rakennusten käyttöikä on sata vuotta ja varikkoinfran tulee mahdollistaa myös erilaiset kalustoskenaariot. HSL:n mielestä varikon suunnittelussa tulisi varautua 45 metriä pitkiin vaunuihin.

HSL tunnistaa varikon rakentamisen aikataulussa riskejä, jotka voivat toteutuessaan viivästyttää suunniteltua liikenteen aloitusta. Varikon osalta rakentaminen on tarkoitus aloittaa poikkeamispäätöksen perusteella ja kaavamuutosprosessi aloitetaan keväällä 2019. Mahdollinen kaavavalitus tai muu viivästys aiheuttaa aikatauluriskin varikon valmistumiselle ja käyttöönotolle.

HSL on tehnyt yhteistyötä Raide-Jokeri projektin kanssa suunnittelun aikana. Yhteistyötä on tarpeen jatkaa varikon osalta, kun edetään toteuttamisvaiheeseen. HSL kannattaa Raide-Jokerin varikon rakentamista Roihupeltoon hankesuunnitelman mukaisesti.

Lisätietoja antaa ryhmäpäällikkö Johanna Wallin, p. 050 337 5685

HSL Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän hallitus

